

Sp.

336. Tillaga til þingsályktunar

[171. mál]

um stækkun Fæðingardeildar Landsspítalans.

Flm.: Einar Ágústsson, Sigurvin Einarsson, Ásgeir Bjarnason.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að gera ráðstafanir til, að unnt verði að hefja sem allra fyrst byggingarframkvæmdir við stækkun Fæðingardeildar Landsspítalans, þar sem meðal annars verði komið upp sérstakri kvensjúkdómadeild með fyllstu aðstöðu til nútíma geislalækninga.

Greinargerð.

Það hefur lengi verið vitað, að brýn þörf væri á því að stækka húsnæði það, er Fæðingardeild Landsspítalans hefur til umráða, og að koma þar upp sérstakri kvensjúkdómadeild með fyllstu aðstöðu til nútíma geislalækninga. Meðal annars voru gerðar teikningar að umræddum framkvæmdum þegar á árinu 1956. Í fæðingardeild eru nú aðeins 16 rúm, sem ætluð eru kvensjúkdómasjúklingum, og er það auðvitað langtum of lítið, auk þess sem allar aðstæður á deildinni eru mjög óhægar.

Þá þarf að tryggja Cobalt-tækjum þeim, sem Landsspítala hafa borizt að gjöf, varanlegan og viðeigandi samastað, sem auðvelt mundi að gera í sambandi við þá stækkun, sem hér er ráðgerð.

Bandalag kvenna í Reykjavík ályktaði um mál þetta á fundi, sem haldinn var 18. og 19. nóvember s. l., og hefur með bréfi, dags. 26. febrúar 1969, sent öllum alþingismönnum þá tillögu, sem þar var samþykkt. Tillagan er prentuð sem fylgiskjal með greinargerð þessari, og vísast til hennar um nánari atriði.

Þess skal að lokum getið, að yfirgnæfandi meiri hluti allra starfandi kvenna á Landsspítala hefur undirritað áskorun til heilbrigðisstjórnar og Alþingis, þar sem þeirri eindregnu kröfu ljósmæðra, nema og annars starfsfólks Landsspítalans er lýst, að starfsaðstaðan í fæðingardeildinni verði tafarlaust bætt.

Hér er greinilega um hið mesta nauðsynjamál að ræða, sem óverjandi er að fresta lengur.

Fylgiskjal.

BANDALAG KVENNA Í REYKJAVÍK

Reykjavík, 26. febrúar 1969.

Á aðalfundi Bandalags kvenna í Reykjavík, sem haldinn var dagana 18. og 19. nóvember, var eftirfarandi tillaga samþykkt. Einnig samþykkti fundurinn, að tillagan skyldi send heilbrigðismálaráðherra, fjárveitinganefnd og öllum þingmönnum.

Meðfylgjandi greinargerð fylgdi tillögunni frá heilbrigðismálanefnd Bandalagsins, þegar tillagan var flutt á aðalfundinum:

Aðalfundur Bandalags kvenna í Reykjavík, haldinn dagana 18.—19. nóv. 1968, vill hér með benda heilbrigðisyfirvöldunum á þá brýnu nauðsyn að stækka Fæðingar- deild Landsspítalans og við þá stækkun verði komið upp sérstakri kvensjúkdóma- deild með fyllstu aðstöðu til nútíma geislalækninga. Fundurinn skorar því á hæst- virt Alþingi að veita nú á þessu þingi fé til þess að hefja án tafar löngu fyrirhugaða viðbyggingu þessara deilda Landsspítalans.

Greinargerð.

Sérdeild fyrir kvensjúkdóma er, eins og kunnugt er, aðeins ein á landinu og er starfrækt í hluta af Fæðingar- deild Landsspítalans.

Í fæðingar- deild Landsspítalans eru sjúkradeildir á tveimur hæðum, á neðri hæð eru 24 rúm, eingöngu ætluð sængurkonum, en á efri hæðinni eru 29 rúm, en af þeim eru 10 ætluð konum með sjúkdóma á meðgöngutímanum, 3 rúm fyrir sængurkonur, en aðeins 16 rúm fyrir kvensjúkdómasjúklinga.

Deildin er skyld lögum samkvæmt að taka við sjúklingum vegna fóstureyðinga og vanana, þeir sjúklingar eru um 100 á ári.

Konur, sem fá krabbamein í móðurlif, eru sendar á deildina frá öllu landinu, því að þar er einasta aðstaðan til radíumlækninga.

Svo sem kunnugt er, tekur Fæðingar- deild Landsspítalans einnig við afbrigði- legum fæðingum, sem og öðrum, alls staðar af landinu, t. d. flestum keisaraskurðum.

Fæðingar- deild Landsspítalans er eina kennsludeildin hér á landi fyrir ljósmæður og lækna- stúdenta á þessu sviði.

Meðal annars þess vegna er mikil þörf á, að þar séu allar aðstæður sem full- komnastar, en mikið vantar á, að svo sé nú.

Á fæðingar- deildinni er víðast endurbóta þörf, t. d. er engin setustofa fyrir konur- nar. Þá eru salernin fá og ekki til fyrirmyndar, og svo mætti lengi telja.

Allar aðstæður á kvensjúkdómadeildinni eru þannig, að hæpið má teljast, að hægt verði að fá fólk til að vinna við slík skilyrði.

Mikil aðsókn hefur leitt til þess, að neyðzt hefur verið til að nota deildina til hinna ólíkustu verkefna, sem að framan greinir.

Í leitarstöð Krabbameinsfélags Íslands hefur verið unnið mikið og gott starf undanfarin ár, og þar hafa fundizt ýmis grunsamleg tilfelli, sem unnt hefur verið að lækna vegna þess, að sjúkdómurinn reyndist á lágu stigi.

En finnist grunsamlegt tilfelli, liggur leið þessa sjúklings ekki beint á deildina, sem þó er talið nauðsynlegt, heldu skrifast nafn sjúklingsins á biðlista deildarinnar.

Þessi áður nefndu 16 rúm geta engan veginn leyst sárasta vanda allra þeirra kvensjúkdómatilfella, sem aðeins ættu að meðhöndlast á sérdeild, en ekki á almennu sjúkrahúsi.

Margir þessara sjúklinga hafa dreifzt meira og minna tilviljanakennt á önnur sjúkrahús, og er ekki að vita, hve margar konur hafa hlotið tjón af.

Hér vantar ekki aðeins sjúkrarúm — heldur svo að segja allt svigrúm til starfa, t. d. er aðeins ein skurðstofa á stofnuninni og þar fara allar aðgerðir fram, nánar tiltekið á 9. hundrað aðgerðir á ári, hvort sem um er að ræða keisaraskurð, afbrigði- legar fæðingar eða krabbamein, á hvaða stigi sem er.

Enn eitt vandamálið er það, að vegna skorts á fullkominni geislameðferð hafa lækna- r deildarinnar neyðzt til þess að koma konum til geislameðferðar erlendis, sem er óhæfilega dýrt bæði fyrir einstaklinga og tryggingar, auk annarra vandkvæða.

Nú stendur það til, að Landsspítalanum verði gefið Cobalt-geislataeki, en Cobalt- geislameðferð er ein sú fullkomnasta, sem þekkist.

Fyrir Cobalt-geislataeki er ekkert pláss í Landsspítalanum, og ætla má, að ekki verði úr því bætt á viðunandi hátt, nema með stækkun geisladeildarinnar. Rætt hefur

verið um, að geisladeildin verði í nánnum tengslum við fyrirhugaða viðbyggingu fæðingardeildarinnar.

Viðbygging fæðingardeildarinnar er löngu fyrirhuguð. Árið 1956 var upphaflega teikningin gerð, en tólf ár eru liðin síðan. Eins og ástandi og aðstæðum fæðingardeildarinnar er háttáð og þegar hefur verið lýst, er það augljóst mál, að ekki má lengur við svo búið standa.

Engum stendur það nær en konum að beita öllum tiltækum ráðum til að koma málinu í rétt horf.

Konurnar, sem stóðu fyrir stofnun Landsspítalans, hafa gefið okkur fordæmið.

Virðingarfyllst,

Guðrún P. Helgadóttir.